

Trepartssamverkan för
kulturpolitisk måluppfyllelse

Vidare- utveckla kultur- samverkan

KULTURRÅDET

Rapport

2025-10-15

Kulturrådet

Box 27215, 102 53 Stockholm

kulturradet@kulturradet.se

Sammanfattning

Regeringen lämnade i januari 2025 uppdrag till Kulturrådet att med utgångspunkt i Kultursamverkansutredningen (SOU 2023:58) och de synpunkter som lämnats vid remitteringen lämna förslag inom ett antal områden. Denna rapport utgör Kulturrådets redovisning av uppdraget. I genomförandet har Kulturrådet inhämtat synpunkter och åsikter från regioner, kommuner, myndigheter och andra intressenter.

Kulturrådet föreslår att:

- Kulturrådet implementerar en förtydligad struktur för samverkan inom kultursamverkansmodellen med två samverkansområden
  - I *samverkan för finansiering och utveckling av regionala kulturverksamheter*, vill Kulturrådet stärka samverkan mellan stat, region och kommun utifrån respektive parts olika förutsättningar för att utveckla befintliga och tillkommande samfinansierade verksamheter och deras möjligheter att nå kulturpolitisk måluppfyllelse
  - I *samverkan för kulturpolitisk måluppfyllelse* vill Kulturrådet utveckla och formalisera den bredare kulturpolitiska samverkan med relevanta parter. Samverkan kan även omfatta aktörer som inte finansierar regionala kulturverksamheter

En tydligare struktur skapar bättre förutsättningar för effektiv samverkan, genom att frågor som rör finansiering av kulturverksamheter inom modellen respektive andra, samtal om kulturpolitik i bredare bemärkelse separeras. Det blir också tydligare vilka parter som bör delta i respektive samverkansområde.

- Dialogen med intressenter och civilsamhället formaliseras genom att den införs i ordinarie dialogstruktur och därigenom blir regelbunden
- Kommuner som finansierar verksamheter i samverkansmodellen får större inflytande i kulturplanearbetet med utgångspunkt i de egna verksamheterna
- Dialogen och samverkansytorna med samtliga kommuner vidareutvecklas
- Samverkansrådet föreslår att rådet antar en förtydligad uppdragsbeskrivning, som anger att rådet bistår Kulturrådets generaldirektör samt tillgängliggör sina verksamheters kompetens i kultursamverkan.
- Kulturrådet föreslår justeringar av statens krav på kulturplanerna genom att
  - Styrningen tydliggörs i föreskrift
  - Giltigheten för kulturplanerna förlängs till fyra år
  - De årliga framställandena till Kulturrådet förenklas
  - Samverkanskraven justeras i relation till kommuner som finansierar regionala kulturverksamheter

- Det löpande arbetet med att utveckla uppföljningen föreslås fortsätta enligt befintliga arbetssätt, i samverkan med regioner och Myndigheten för kulturanalys, bland annat för att minska uppgiftslämnarbördan.

Kulturrådet anser att förslagen förtydligar kultursamverkansmodellens olika samverkansområden och i viss mån statens mål med samverkan. Detta skapar bättre förutsättningar för de finansierade verksamheterna samt för kulturpolitisk måluppfyllelse. Förslagen förväntas även i viss utsträckning bidra till att minska de administrativa kraven på aktörer inom modellen.

Kulturrådet bedömer att flera av förslagen som lämnas i rapporten kan börja tillämpas omgående. För att förslagen ska kunna genomföras fullt ut föreslår Kulturrådet dock mindre justeringar i förordning (2010:2012) om fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Innehåll

Sammanfattning.....	4
1. Inledning.....	8
1.1. Bakgrund	8
1.2. Uppdraget	8
1.3. Uppdragets genomförande.....	9
1.4. Utgångspunkter.....	9
1.5. Betänkandet kultursamhället	10
1.6. Definitioner.....	11
1.7. Avgränsningar.....	11
1.8. Verksamheterna i fokus.....	12
2. Kulturrådets förslag.....	13
2.1. Kulturrådets arbete och samverkan.....	13
2.1.1. Om samverkansområden.....	13
2.1.2. Bakgrund till förslag att förtydliga samverkan inom två samverkansområden	14
2.1.3. Bakgrund till förslag att formalisera dialogen med intressenter och civilsamhället	15
2.2. Kommunernas roll, ansvar och betydelse inom modellen.....	16
2.2.1. Bakgrund till förslag om att kommuner som finansierar verksamheter i modellen får större inflytande.....	16
2.2.2. Bakgrund till förslag att dialogen och samverkansytorna med samtliga kommuner fortsatt utvecklas	17
2.3. Administrativ resursåtgång.....	18
2.3.1. Om uppföljningen i kultursamverkansmodellen	18
2.3.2. Övriga synpunkter kring administrativ belastning	19
2.4. Samverkansrådets roll och uppdrag.....	20
2.4.1. Bakgrund till förslag om förtydligande av samverkansrådets roll och uppdrag.....	20
2.5. Kulturplanerna.....	21
2.5.1. Bakgrund till förslag om föreskrift	21
2.5.2. Bakgrund till förslag om förlängd giltighetstid för kulturplanerna	23
3. Förutsättningar för samverkan.....	24

3.1. Förutsättningar och hinder för samverkan och samarbete	24
3.1.1. Angivna hinder för samverkan.....	25
3.1.2. Samverkan i kultursamverkansmodellen	25
3.1.3. Exempel på interregionala samarbeten.....	25
3.1.4. Exempel på samverkan mellan region och kommun	26
3.2. Utvecklingen av kultursamverkansmodellen kan bidra till stärkta förutsättningar	28
4. Förslag på förändringar i förordning.....	30
4.1. Kommentarer till förslagen	31
5. Genomförande av förslagen.....	33
5.1. Kulturplaner.....	33
5.2. Dialog och samverkansytor	33
6. Genomförda möten.....	35
Bilaga 1. Förslag till föreskrift.....	36

1. Inledning

Kulturrådet anser att kultursamverkansmodellen väsentligen varit en lyckad reform. Det ökade regionala inflytandet har lett till att kulturens ställning har stärkts regionalt, att den regionala kompetensen stärkts, och att de regionala kulturverksamheterna blivit fler och bidragit till en diversifiering av kulturlivet. Det har sannolikt också lett till en större regional finansiering än vad som annars hade varit fallet.

Kulturrådet föreslår i denna rapport att regleringen av kultursamverkansmodellen och dess samverkansområden och roller förtydligas. På ett sätt innebär förslagen en formalisering av en modell som redan utvecklats genom tillitsbaserad samverkan. Kulturrådet menar dock att förslagen kommer bidra till en effektivare samverkan och bättre förutsättningar för måluppfyllelse. Regionens roll som ansvarig för kulturplan och regionala prioriteringar av medel kvarstår. Kulturrådet har stämt av förslagen löpande med berörda parter och vår förhoppning är att en ny grund lagts för nästa steg i kultursamverkan.

Kultursamverkansmodellen är inte i och med detta fix och färdig, utan samverkan bör fortsatt utvecklas, liksom de verksamheter som finansieras gemensamt i modellen. Kultursamverkansmodellen kan fortsatt ge en bättre kulturpolitisk måluppfyllelse om samverkan fördjupas och resurser används på ett klokt och effektivt sätt. Alla modellens parter har ett delat ansvar för detta.

Kulturrådet bedömer att huvuddelen av förslagen i rapporten kan börja tillämpas omgående. För att dessa ska kunna få fullt genomslag behöver dock vissa justeringar göras i förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Eftersom ett större antal nya kulturplaner beräknas presenteras under 2026, och börja gälla senast 2027, vore det fördelaktigt för genomslaget om justeringar kan genomföras skyndsamt.

1.1. Bakgrund

Statens bidrag till samverkan inom modellen uppgår i dag till drygt 1,5 miljarder kronor årligen, involverar en stor mängd statliga myndigheter, tjugo regioner och över 250 regionala verksamheter. Det faktum att kultursamverkansmodellen är central för den kulturpolitiska måluppfyllelsen har medfört att den följts upp, genomlysts och analyserats löpande sedan införandet.

Modellen och kulturplanerna har utvecklats till att omfatta mer än medelsfördelning. Regionerna har varit drivande i denna utveckling. Den kanske största betydelse modellen haft, och det område som har utvecklats mest sedan kultursamverkansmodellen infördes, är hur stat, regioner och kommuner gemensamt samtalar om kultur, kulturens roll i olika samhällsområden, statens, regionens och kommunens stöd till kultur och kulturens förutsättningar. Denna pågående trepartssamverkan påverkar i sin tur hur de gemensamt finansierade verksamheterna ser ut, är placerade och hur de regionala uppdragen utformas.

1.2. Uppdraget

Regeringen fattade den 23 januari 2025 beslut om att ge Kulturrådet i uppdrag att med utgångspunkt i analysen och förslagen i Kultursamverkansutredningen

(SOU 2023:58) och de synpunkter som lämnats vid remitteringen lämna förslag på:

- Hur Kulturrådets arbete och samverkan inom modellen kan vidareutvecklas
- Hur kommunernas roll, ansvar och betydelse inom modellen kan öka
- Hur den administrativa resursåtgången för berörda aktörer kan minska
- Hur samverkansrådets uppdrag och roll kan förtydligas
- Lämna förslag på motiverade författningsförändringar

I uppdraget ingår också att se över kulturplanerna utifrån:

- Om de som underlag till statens bidragsfördelning kan utformas mer ändamålsenligt
- Om giltighetstiden för planerna bör förlängas

Dessutom ska exempel på och hinder för samverkan redovisas.

1.3. Uppdragets genomförande

Kulturrådet har valt att inhämta synpunkter och inspel på kultursamverkansmodellens utveckling från regioner, kommuner och andra intressenter i modellen, främst genom ett tjugotal möten, workshops och hearings.

Ett urval kommuner har bjudits in till de olika mötena utifrån olika parametrar, som storstadskommuner, ”regionala dragare” eller kommuner som är huvudman för verksamheter inom modellen. Samtliga kommuner har getts möjlighet att ta del av information om uppdraget genom en webbsändning som genomfördes tillsammans med Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Avstämningar har genomförts löpande med SKR. Kulturrådet har dessutom hållit enskilda möten med ett mindre antal regionala kulturverksamheter. Kulturrådet har även prioriterat andra möten som gett aktörer inom kultursamverkanmodellen möjlighet att lämna synpunkter. Ett antal aktörer har lämnat skriftliga underlag till Kulturrådet. I slutet av denna rapport (avsnitt 6) finns en utförligare redogörelse för vilka möten som har genomförts.

Kulturrådet har haft dialog med Myndigheten för kulturanalys, samt med samverkansrådets parter i genomförandet av uppdraget. I arbetet har en så stor öppenhet i relation till berörda aktörer som möjligt eftersträvat.

1.4. Utgångspunkter

Kulturrådets yttrande över betänkandet *Kultursamhället*¹ är fortfarande relevant och ligger delvis till grund för Kulturrådets ställningstaganden i denna rapport.

En utgångspunkt som bör observeras är att uppdraget som Kulturrådet fått huvudsakligen berör statens roll i kultursamverkansmodellen samt statens

---

¹ SOU 2023:58

relation till övriga aktörer inom samverkansmodellen. Kultursamverkansmodellen är dock mycket mer än det regelverk som styr statens medverkan och finansiering. Det är inom ramen för denna rapport inte möjligt att beskriva och hantera alla perspektiv och områden som är centrala för regionernas arbete med kulturen, ofta i samverkan med kommuner och andra aktörer. En stor del av kulturplanearbetet och samverkan mellan regioner och kommuner syns med andra ord inte i denna rapport.

Statens styrning gäller till största delen statsbidraget och villkoren för att en region ska få beslutsmandat i fördelningen av detta. Styrningen i dag innebär i princip att:

- Regioner får fördela statsbidrag för att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås
- Fördelningen av statsbidraget ska ske med kulturplanen som grund
- Regionens prioriteringar ska kunna styra medelsfördelningen
- Statsbidraget ska bidra till att ge länens invånare god tillgång till de konst- och kulturområden som kultursamverkansmodellen omfattar

Kulturrådet föreslår inga förändringar i detta grundläggande ramverk.

1.5. Betänkandet kultursamhället

Kultursamverkansutredningen (SOU 2023:58) lämnade hösten 2023 betänkande *Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun*. Utredningen gjorde ett omfattande arbete, där många kommuner, regioner och andra aktörer både inom och utom kultursamverkansmodellen hördes. I betänkandet lämnades relativt omfattande förslag på reformer av modellen, men också på kulturpolitiken i stort. Delvis föreslogs en ny målstruktur för den regionala kulturverksamheten.

Kulturrådet instämde i den av utredningen formulerade ambitionen att fler ska få möjlighet att ta del av en större mångfald av kulturyttringar än idag, liksom ambitionen att utveckla samverkansformerna mellan stat kommun och region, för ökad måluppfyllelse.

I remissbehandlingen av förslaget framkom många synpunkter, bland annat på målstruktur och kulturplanernas status. Det är ingen enig bild på utredningens förslag som framkommer i yttrandena.

Med detta sagt är den genomlysning som gjorts av den regionala kulturen i *Kultursamhället* och de synpunkter som lämnades på betänkandet en värdefull utgångspunkt i detta arbete. Som nämns på annan plats i denna rapport (se 1.7) innebär avgränsningen av uppdraget till Kulturrådet att mycket faller utanför ramen i denna rapport. Kulturrådet menar dock att det för det fortsatta arbetet i kultursamverkan går att hämta ytterligare kunskap i det material som tagits fram inom ramen för Kultursamverkansutredningen.

1.6. Definitioner

Det fria kulturlivet – Det fria kulturlivet är konst- och kulturaktörer samt enskilda utövare som saknar offentlig huvudman. Regionala kulturverksamheter är med andra ord inte en del av det fria kulturlivet i detta sammanhang.

Finansiär – definieras i rapporten som en organisation som långsiktigt bidrar finansiellt till en regional kulturverksamhet. Intäkter från biljettförsäljning och liknande omfattas inte. Inom kultursamverkansmodellen är finansiärerna vanligen region, stat och kommun.

Huvudman – definieras i rapporten som en ägare eller stiftare till en regional kulturverksamhet. Verksamhet som bedrivs inom förvaltning anses vara ägd av den kommun eller region i vilkens förvaltning den ingår. Detta innebär att även till exempel regionmuseer som bedrivs i stiftelseform i detta sammanhang anses ha en huvudman.

Kommunal kulturverksamhet – En kulturverksamhet eller institution som ägs och drivs av en kommun är självklart en kommunal verksamhet, men *om* denna verksamhet finns upptagen i en regional kulturplan och får del av statliga medel via kultursamverkansmodellen utgör denna således i detta sammanhang en regional kulturverksamhet enligt förordningens definition. I kultursamverkansmodellen finansieras endast regionala kulturverksamheter.

Regional kulturverksamhet – definieras i rapporten som en verksamhet som ingår i en kulturplan *och* som får del av statliga verksamhetsbidrag via regionen. Definitionen är oberoende av organisationsform, huvudman och liknande. Merparten regionala kulturverksamheter har offentlig huvudman. En regional kulturverksamhet har per definition ett regionalt uppdrag och är därmed inte en del av det fria kulturlivet. Statsbidraget till verksamheter inom kultursamverkansmodellen får endast fördelas till regionala kulturverksamheter, vilket innebär att samtliga verksamheter som får del av det statsbidraget ska ha ett regionalt uppdrag.

1.7. Avgränsningar

I regeringens uppdrag framgår att Kulturrådet ska fokusera på de aktörer som ingår i kultursamverkansmodellen. Detta innebär att Kulturrådet inte lämnar några förslag på hur Region Stockholm kan ingå i modellen.²

Förslagen som lämnas ska kunna genomföras inom befintliga ekonomiska ramar. Det innebär att inga förslag avseende förändrade anslag eller liknande lämnas.

Av uppdraget framgår även att förslagen huvudsakligen ska kunna genomföras inom befintligt regelverk, men att myndigheten får föreslå författningsändringar om det är motiverat.

---

² Kulturrådet menar att detta kan ske i befintligt regelverk och att det i första hand är en politisk fråga för främst aktörer i Stockholmsregionen.

Dessa avgränsningar i regeringsuppdraget innebär att relativt stora delar av förslagen i betänkandet *Kultursamhället*, liksom inkomna synpunkter i remissbehandlingen, inte är relevanta för denna rapport.

Mot bakgrund av den begränsade tidsramen har Kulturrådet dessutom valt att begränsa uppdraget genom att inte föreslå eller behandla förändringar som:

- Avser förändringar av kultursamverkansmodellens utpekade konst- och kulturområden.

Detta eftersom en eventuell förändring behöver utredas noggrant. En utökning av antalet områden är dessutom förknippat med krav på ökad statlig finansiering.

- Innebär att statens medel i modellen skulle kunna fördelas till det så kallade fria kulturlivets aktörer.

En sådan förändring skulle urvattna statens finansiering av de regionala kulturverksamheterna. Kulturrådet anser dessutom att staten har ett adekvat system för att stödja det fria kulturlivet.

- Innebär att sammanföra olika bidrag eller anslag, exempelvis i likhet med betänkandets förslag om "kulturpåsar"

Införandet av en "kulturpåse" skulle ske på bekostnad av riktade statsbidrag till exempelvis bibliotek och kulturskolor och saknar dessutom finansiering utifrån nuvarande förutsättningar.

1.8. Verksamheterna i fokus

Kulturrådet har sett en tendens att analyser om kultursamverkansmodellen fokuserar på den strategiska nivån och relationerna mellan stat-region-kommun. Myndigheten ser ett värde att i större utsträckning lyfta fram de regionala kulturverksamheterna i modellen, där finansieringen omsätts i föreställningar, utställningar, främjandeinsatser och så vidare.

Kultursamverkansmodellen syftar bland annat till att säkra invånarnas tillgång till konst och kultur – vilket görs genom finansiering av regionala museer, regionteatrar, konsthallar, företags- och folkrörelsearkiv, regionbibliotek, dans-, cirkus-, slöjd- och andra främjande verksamheter. Dessa regionala kulturverksamheter är centrala för kulturpolitisk måluppfyllelse och bör ges långsiktiga möjligheter för att verka, nå ny och redan etablerad publik och att utveckla den egna verksamheten. Samverkan inom kultursamverkansmodellen ska bidra till livskraftiga regionala kulturverksamheter.

2. Kulturrådets förslag

I detta avsnitt presenteras de förslag som Kulturrådet enligt regeringsuppdraget ska lämna. Förslagen redogörs för enligt uppdragets disposition.

2.1. Kulturrådets arbete och samverkan

Enligt regeringsuppdraget ska Kulturrådet lämna förslag om hur myndighetens arbete och samverkan inom kultursamverkansmodellen kan vidareutvecklas.

Kulturrådet föreslår att myndigheten:

- **Förtydligar syftet för samverkan, involverade parter och deras respektive roller inom två samverkansområden.**

I *samverkan för finansiering och utveckling av regionala kulturverksamheter*, vill Kulturrådet stärka samverkan mellan stat, region och kommun utifrån respektive parts olika förutsättningar för att utveckla befintliga och tillkommande samfinansierade regionala kulturverksamheter och deras möjligheter att nå kulturpolitisk måluppfyllelse.

I *samverkan för kulturpolitisk måluppfyllelse* vill Kulturrådet utveckla och formalisera den bredare kulturpolitiska samverkan med relevanta parter. Samverkan kan även omfatta aktörer som inte finansierar regionala kulturverksamheter.

- **Dialogen med intressenter och civilsamhället formaliseras**

Det har saknats ett formaliserat samråd med civilsamhället och andra intressenter. Kulturrådet åtar sig att driva sådana.

2.1.1. Om samverkansområden

De två samverkansområdena som föreslås ovan innebär en tydligare struktur för samverkan och bidrar till att ringa in statens, regionens, kommunernas och övriga aktörers olika roller inom respektive samverkansområde.

Samverkan för finansiering och utveckling av regionala kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen föreslås, under det regionala samordningsansvaret, även omfatta de kommuner som äger och/eller finansierar regionala kulturverksamheter. Relevanta kommuner bör delta i de regionala dialogerna, liksom regionala kulturverksamheter i högre grad när det är motiverat (se vidare 2.2). Kulturrådet menar att en sådan dialog förutom att stärka det kommunala inflytandet skulle öka Kulturrådets kunskap om de regionala kulturverksamheternas förutsättningar. I forumen kan diskussioner föras om hur de verksamheter som finansieras gemensamt inom kultursamverkansmodellen ska kunna nå sina mål och bli tillgängliga för regionens invånare.

Samverkansområdet omfattar frågor om vilka verksamheter som ska samfinansieras inom modellen (och som tas upp i kulturplanen), uppdragen till dessa, det löpande arbetet i de regionala kulturverksamheterna samt uppföljningen av medelsanvändningen.

Även om det fortsatt är regionen som har det formella ansvaret för kulturplanen, inklusive samordnandet av genomförandet, bidrar detta till en stärkt samverkan mellan region, kommun och stat om de samfinansierade verksamheterna. Det bör innebära färre målkonflikter och bättre samordning av de regionala kulturverksamheternas finansiering. Det är inte realistiskt att samtliga regionala kulturverksamheter kan delta i dialog med stat region och kommun på årlig basis, men att dialog bör förkomma såväl vid behov som löpande står klart för Kulturrådet efter genomförande av detta uppdrag. Statens (Kulturrådets) roll blir inte att ta över ansvar för genomförandet av det regionala arbetet, utan snarare att förbättra myndighetens möjlighet att bygga och överföra kunskap på nationell nivå, och i viss omfattning förstärka kunskapen om de regionala förutsättningarna och utmaningarna.

Inom området *Samverkan för kulturpolitisk måluppfyllelse* föreslås att kommuner, och vid behov även andra intressenter, erbjuds att delta i dialoger och samverkansforum. Ur Kulturrådets perspektiv är denna samverkan mer oreglerad, efterfrågestyrd och påverkas i hög grad av vad regioner och kommuner väljer att ta upp i kulturplaner och dialog. Samverkan kan även omfatta samtal om statliga verksamhetsområden som ligger utanför kultursamverkansmodellens finansiering, men där parterna ser ett värde i dialog och samverkan. Här finns också möjlighet att diskutera hur man i regionen kan nyttiggöra de kulturella tjänster som levereras av de regionala kulturverksamheterna.

Kulturrådet, regionerna och vissa kommuner har således dubbla roller inom kultursamverkansmodellen genom att de dels ska samverka i finansieringen av den kulturella infrastrukturen, dels samverka kring andra frågor som syftar till att uppfylla de nationella kulturpolitiska målen. Det innebär alltså att stat, region och ett antal kommuner har ett utrymme inom båda samverkansområdena.

2.1.2. Bakgrund till förslag att förtydliga samverkan inom två samverkansområden

Genom att tydliggöra kultursamverkansmodellens två samverkansområden ges bättre förutsättningar att utveckla både de gemensamt finansierade regionala kulturverksamheterna och den bredare kulturpolitiska samverkan - båda avgörande för kulturpolitisk måluppfyllelse. Behovet av formella dialog- och samverkansytter ökar, delvis drivet av utmaningar i finansieringen av samverkansmodellens verksamheter. En förståelse för dessa två samverkansområden bidrar till tydligare roller för samverkansråd, kommuner, regioner och Kulturrådet som statens representant, samt till en mer målinriktad samverkan. Det kan också medföra mer realistiska förväntningar på finansiering när parter går in i samverkan.

Kultursamverkansmodellen har varit i utveckling sedan den infördes. I dialog med modellens parter och andra berörda aktörer framkommer återkommande önskemål om ökad tydlighet – och i vissa fall även större inflytande – i modellens utformning och tillämpning. Att viss tydlighet uppstår i samverkan är naturligt och en del av arbetets karaktär. Kulturrådet och andra parter har löpande försökt att infria förväntningarna på ökad samverkan inom modellen. Detta har lett till att både samverkansarenan och de frågor som behandlas har utvecklats och breddats.

Redan i dag lyfts och diskuteras ofta frågor som "ligger utanför" modellen, på olika samverkansfora inom ramen för kultursamverkansmodellen. Samtidigt har denna utveckling ibland bidragit till en föreställning om att kultursamverkansmodellen kan lösa en stor del av alla kulturpolitiska utmaningar. Även om så inte är fallet kan Kulturrådet se att den bredare kulturpolitiska dialog som har förts kopplat till modellen har stora värden och bidrar till kunskaps- och erfarenhetsutbyten. Samverkansytorna möjliggör även breda diskussioner om hur förutsättningarna ser ut inom olika konst- och kulturområden, om riktade statsbidrag till kommuner, om barn och ungas rätt till kultur med mera.

Kulturrådet har stöd för de två samverkansområdena i två förordningar. Samfinansieringsuppdraget regleras huvudsakligen i förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Kulturrådets arbete inom samverkansområdet för kulturpolitisk måluppfyllelse regleras i förordning (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd. Utrymmet för statlig styrning är större när det gäller användning av statens medel, inom finansieringsområdet, än för samverkan om övriga frågor inom samverkansområdet för kulturpolitisk måluppfyllelse.

Genom att tydliggöra skillnader mellan samverkan om finansiering av de regionala kulturverksamheterna och samverkan för bredare kulturpolitisk måluppfyllelse ökar tydligheten i arbetet. Det bidrar också till en större likvärdighet mellan kommunerna som deltar i samverkan för kulturpolitisk måluppfyllelse, eftersom det inte är de egna verksamheterna (eller frånvaron av egna verksamheter) som är föremål för samverkan. Kulturrådet menar att en tydligare beskrivning av de två samverkansområdena ger bättre förutsättningar att samverka med relevanta aktörer i de kommunala förvaltningarna inom respektive samverkansområde, eftersom den allmänkulturella verksamheten, kulturskolan och de kommunala kulturinstitutionerna och så vidare ofta hanteras i olika delar av den kommunala förvaltningen.

Regionens prioriteringar och förändringar av hur bland annat statens medel i kultursamverkansmodellen används, tar ofta sin utgångspunkt i bredare dialoger och samverkansytorna, för att sedermera resultera i att en ny regional kulturverksamhet tas upp i kulturplanen. De båda samverkansområdena är på så sätt sammanbundna.

2.1.3. Bakgrund till förslag att formalisera dialogen med intressenter och civilsamhället

Förslaget om att formalisera dialogen med civilsamhället³ är en mindre åtgärd. Det har påpekats i dialogerna inom ramen för detta uppdrag, att det hittills saknats ett formaliserat fora för just denna del av dialogen för kulturpolitisk måluppfyllelse, och att möten, avstämningar etc. har genomförts ad hoc. Kulturrådet delar denna bedömning och menar att förändringen kommer ge kulturrådet en bättre omvärldsbevakning och kunskap. Kulturrådet åtar sig att regelbundet arrangera formaliserade dialoger med intressenter och

---

³ Med bakgrund i förordning (2010:2020) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, 9 a §: "Statens kulturråd får lämna bidrag till organisationer som företräder det civila samhället och de professionella kulturskaparna för deras medverkan i syfte att ta fram och genomföra regionala kulturplaner."

civilsamhället. En sådan dialog kan sorteras in under samverkansområdet för kulturpolitisk måluppfyllelse. Myndigheten avser att återkomma med närmare detaljer om exakt utformning av dessa dialoger.

2.2. Kommunernas roll, ansvar och betydelse inom modellen

Enligt regeringsuppdraget ska Kulturrådet föreslå hur kommunernas roll, ansvar och betydelse inom modellen kan öka.

Kulturrådet föreslår att:

- **Kommuner som finansierar verksamheter i samverkansmodellen får större inflytande**

Kulturrådet föreslår att de kommuner som samfinansierar kulturverksamheter tillsammans med stat och region ges ett tydligare inflytande på kulturplanernas utformning, samt ett tydligare utrymme i dialogen med staten i anslutning till de verksamheter kommunen äger och finansierar. Dessa kommuner har, genom sina verksamheter, stor betydelse för regionernas möjligheter att genomföra sitt uppdrag inom kultursamverkansmodellen.

- **Dialogen och samverkansytorna med samtliga kommuner vidareutvecklas**

Kulturrådet föreslår att dialogen och samverkansytorna med samtliga kommuner vidareutvecklas och i högre grad systematiseras för en ökad kulturpolitisk måluppfyllelse.

Genomförandet av förslagen förutsätter justering av förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, som redogörs för i avsnitt 4.

2.2.1. Bakgrund till förslag om att kommuner som finansierar verksamheter i modellen får större inflytande

Många kommuner äger och/eller delfinansierar verksamheter med regionala uppdrag inom kultursamverkansmodellen. Kulturrådet menar att dessa kommunala verksamheters roll och betydelse för genomförandet av kulturplanerna kan bli tydligare.

En kommun som bidrar finansiellt till det regionala kulturarbetet bör också kunna påverka uppdrag och medelsfördelningen till dessa verksamheter. Det innebär också ett ökat ansvar, då den långsiktiga kommunala finansieringen kommer att behöva vägas in i den statliga prioriteringen/fördelningen av medel på ett sätt som hittills inte gjorts. Kulturrådet vill stärka aktuella kommuners inflytande i kultursamverkansmodellen genom att de får tydligare roll i samverkan med regioner i kulturplanarbetet och i dialog med staten.

Att som kommun få en utökad roll, ansvar och betydelse i modellen innebär också att med statens finansiering (via regionen) följer ett uppdrag, i linje med förordningen, som omfattar hela regionen, och dess invånare. Flera kommuner som Kulturrådet haft kontakt med inom ramen för uppdraget, uppfattar att de

kommunala verksamheterna kan utvecklas ytterligare som regionala resurser. Detta är även något som bekräftats av flera regioner som Kulturrådet har haft dialog med i uppdraget. Förslaget innebär att en kommun som är huvudman och regionen i samverkan ska komma fram till uppdraget till denna verksamhet och den huvudsakliga finansieringen av denna under planperioden. Det ger ett ökat inflytande för kommunerna över uppdrag och finansiering av de verksamheter de själva äger och finansierar. Det leder till klarare uppdrag för verksamheterna och långsiktigare finansiering för de flesta berörda verksamheterna.

Eftersom kulturplanen som helhet, de inomregionala analyserna och medelsfördelningen fortfarande är ett regionalt ansvar begränsar sig det ökade kommunala inflytandet till styrningen och utvecklingen av de egna verksamheterna. Om en kommun och region inte kommer överens i samverkan är det, liksom tidigare, regionen som fastställer kulturplanen och fördelar statsbidraget.

I analysen som genomförts inom ramen för uppdraget har ett drygt 40-tal kommuner identifierats som ägare, huvudsaklig finansiär eller liknande, som skulle kunna vara kandidater för en förtydligad roll i samverkansområdet för finansiering och utveckling av regionala kulturverksamheter. Det är dock region och kommun som i framtagandet av den regionala kulturplanen måste enas om vilka verksamheter som ska finansieras med hjälp av statliga medel, och därigenom klargöra vilka kommuner som ska ha just denna ökade roll, ansvar och betydelse.

2.2.2. Bakgrund till förslag att dialogen och samverkansytorna med samtliga kommuner fortsatt utvecklas

De flesta kommuner saknar gemensamt finansierade institutioner och verksamheter inom kultursamverkansmodellen. Men även dessa kommuner har stor betydelse för kulturpolitisk måluppfyllelse, kopplat till samverkansmodellens kulturverksamheter, till exempel genom att bidra till barn och ungas rätt till kultur, eller genom att tillhandahålla lokaler eller andra möjligheter till kulturupplevelser för sina invånare med mera. Arbetet med allmänskultur, folkbiblioteken och kulturskolan är viktiga för att kulturpolitikens mål ska kunna nås. Listan kan göras lång.

Kulturrådet har en relation till merparten kommuner genom att de tar del av de riktade statsbidrag till kommuner som myndigheten fördelar. Även om de kommunala förutsättningarna varierar, upplever Kulturrådet att intresset för att delta i samverkan är stort från alla typer av kommuner.

Samverkan gynnas av att alla parter är medvetna om förutsättningarna för samverkan och sina roller i den. Kulturrådet har exempelvis rollen att besluta om fördelning av statsbidraget till regionerna, men en begränsad funktion i det inomregionala analys- och fördelningsarbetet. Kulturrådet ser att myndigheten skulle kunna ta en tydligare roll i kunskapsuppbyggnad och kunskaps-spridning i dialog med regioner, kommuner och verksamheter vid genomförandet av kulturplanen.

2.3. Administrativ resursåtgång

Enligt regeringsuppdraget ska myndigheten särskilt se över och föreslå hur den administrativa resursåtgången för berörda aktörer kan minska.

Kulturrådet menar att den administrativa resursåtgången inom kultursamverkansmodellen i stort sett ligger på en rimlig nivå. Minskade krav på administration för parterna i modellen har dock funnits med som en parameter i genomförandet av detta uppdrag. Kulturrådet menar att några av förslagen kommer att bidra till att minska de administrativa kraven för modellens parter. Detta gäller framför allt genom förslagen om att:

- **Giltighetstiden för kulturplanerna förlängs till fyra år**
- **De årliga framställningarna till Kulturrådet förenklas**

De båda förslagen beskrivs i avsnitt 2.5

- **Inga omedelbara förändringar av uppföljningen föreslås**

Kulturrådets löpande arbete med att utveckla uppföljningen föreslås fortsätta enligt befintliga arbetssätt, i samverkan med regioner och Myndigheten för kulturanalys.

2.3.1. Om uppföljningen i kultursamverkansmodellen

Kulturrådet föreslår inga förändringar av uppföljningen eftersom ett relativt omfattande förenklingsarbete redan har genomförts som lett till minskad administration i samband med redovisning (uppgiftslämnarbörda) för regioner och kulturverksamheter. Kulturrådet föreslår i stället att myndigheten fortsätter det arbete som redan bedrivs med att löpande utveckla uppföljningen, i samverkan med Myndigheten för kulturanalys och regionerna.

2018 konstaterade Statskontoret att uppföljningen av kultursamverkansmodellen var rimligt utformad, men föreslog samtidigt några förändringar som syftade till att ytterligare minska uppgiftslämnarbördan.⁴ Kulturrådet har sedan dess genomfört revideringar som går i linje med de förenklingsåtgärder som Statskontoret föreslog i sin översyn. Kulturrådet bedömer att myndighetens uppföljning av modellen i dag är rimligt sett till informationsbehovet och statsbidragets omfattning. Detta styrks av flera yttranden över betänkandet *Kultursamhället* samt av underlag insamlat inom ramen för regeringsuppdraget.

Det är i sammanhanget viktigt att beakta att insamlingen av data i det gemensamma insamlingsverktyget kulturdatan sker från flera aktörer och för delvis olika syften. Vissa uppgifter används av Kulturrådet i den årliga uppföljningen, andra används i Kulturanalys officiella statistik för scenkonst och museiområdet. Därtill samlar ett antal regioner in information för sin egen uppföljning. De flesta frågor som verksamheter besvarar om ekonomi, personal

---

⁴ Statskontoret. (2018), Uppföljnings- och utvärderingssystemet av kultursamverkansmodellen – en översyn.

och aktiviteter är gemensamma och används av såväl Kulturrådet som Kulturanalys och av regionerna.

Kulturrådet arbetar löpande med att utveckla uppföljningen i dialog med regionerna och Myndigheten för kulturanalys. Att insamlingen är utformad av de parter som har bäst kännedom om kultursamverkansmodellen både minskar uppgiftslämnarbördan och höjer kvaliteten på de uppgifter som samlas in. Ett centralt forum för arbetet är det nationella nätverk som leds av Kulturanalys, där samtliga 20 regioner och Kulturrådet årligen möts för att diskutera aktuella frågor och utvecklingsbehov kopplade till kulturdatatabasen. I detta sammanhang har Kulturrådet och Kulturanalys nyligen genomfört ett samtal om den samlade uppgiftslämnarbördan för att i möjligaste mån undvika administrativ resursåtgång. Forumet är också viktigt för att dela erfarenheter och kunskap från regionernas och myndigheternas uppföljningar och utvärderingar.

Inom ramen för regeringsuppdraget har regioner uttryckt önskemål om en utökad användning av den data som samlas in i kulturdatatabasen - för lärande och utveckling. Kulturrådets bild är att sådan kunskapsdelning redan sker i stor utsträckning. Samtidigt är myndigheten öppen för att vidareutveckla arbetssätten och fortsätta diskutera hur data kan presenteras på ett mer tillgängligt och användbart sätt. Kulturrådet planerar att se över hur effekterna av arbetet med kultursamverkansmodellen kan tydliggöras i uppföljningen genom att lyfta fram den verksamhetslogik som finns för bidragsgivningen och andra främjande insatser.

2.3.2. Övriga synpunkter kring administrativ belastning

Förslaget att ge kommuner en utökad roll i modellen kan innebära ökad administration för enskilda kommuner.

Det är ett omfattande arbete att ta fram en regional kulturplan. Kulturrådet ser positivt på planernas breda anslag samt den breda förankring och samråd som oftast genomförs i kulturplanearbetet. Det ska dock understrykas att staten varken styr metod eller resursåtgång i detta arbete, och att statens finansiering i modellen inte går till den verksamheten.

Regionerna har stort utrymme att ställa krav på ansökningar, årliga framställningar och på uppföljningen i samverkansmodellen. Därmed är ansvaret för att minska den administrativa belastningen i kultursamverkansmodellen delat mellan stat och region.

Kulturrådet framhåller, i enlighet med tidigare framförda synpunkter, att administrationen av statliga bidrag till regional kulturverksamhet skulle bli mindre resurskrävande om bidraget fördelades på samma sätt i alla regioner, det vill säga att samverkansmodellen införs i samtliga regioner som önskar ta del av statsbidraget. Den äldre förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet är dessutom i behov av en översyn, om den fortsatt ska kunna tillämpas.⁵

---

⁵ Förordningen har till exempel inte uppdaterats efter ändringar i bibliotekslagen med mera.

2.4. Samverkansrådets roll och uppdrag

Enligt regeringsuppdraget ska Kulturrådet lämna förslag om hur samverkansrådets uppdrag och roll kan förtydligas.

Kulturrådet menar att dagens reglering av samverkansrådets uppdrag⁶ är tillräcklig. Samverkansrådet har enats om att anta följande förtydligande:

Samverkansrådet samordnar de nationella kulturpolitiska intressena inom ramen för kultursamverkansmodellen genom att

- **Lämna rekommendationer till Kulturrådets generaldirektör i för kultursamverkansmodellen principiellt viktiga frågor.**
- **Ställa organisationernas expertis till förfogande inom arbetet i kultursamverkansmodellen.**

2.4.1. Bakgrund till förslag om förtydligande av samverkansrådets roll och uppdrag

Rådet har sett ett behov och en möjlighet att i samband med genomförandet av detta uppdrag ta ett samlat grepp och förtydliga vilken roll rådet kan och bör ha utifrån dagens förutsättningar. Förtydligandet ger goda möjligheter att anpassa respektive organisations deltagande i arbetet inom kultursamverkansmodellen. Det är också värt att notera att flera av de i samverkansrådet ingående organisationerna även har uppdrag inom andra politikområden och samhällssektorer än kulturpolitiken. I den mån dessa, till exempel beredskaps- och utbildningspolitiken, har betydelse för de kulturpolitiska intressena i kultursamverkansmodellen kan rådet även nyttjas till samordning av dessa, och inte enbart de kulturpolitiska intressena. Samverkansrådets parter bidrar redan och har en stor roll för det regionala arbetet även utanför rollen som part i rådet.

Kulturrådet har inom ramen för uppdraget samlat synpunkter från den regionala nivån på hur samverkansrådets uppdrag och arbetssätt skulle kunna utvecklas. Den regionala efterfrågan på rådets arbete kan sammanfattas med bland annat att regionerna anser att rådet är viktigt för att få tillgång till expertis och nationell överblick, att rådets parter medverkar vid de regionala dialogerna uppfattas som värdefullt och att rådets deltagande vid de årliga samverkanskonferenserna har utvecklats i positiv riktning.

Samtidigt har regioner påpekat att det finns ett fortsatt utrymme för att utveckla dialogformerna, både med det samlade rådet och de parter som ingår i detta, en mer operativ roll efterfrågas till viss del, och att rådets roll och uppdrag skulle kunna förtydligas, både för det samlade rådet och för de enskilda parterna.

Utifrån inspelen gjordes ett förberedande arbete och samverkansrådet har arbetat med att formulera förtydligandet. Kulturrådet bedömer att förtydligandet

---

⁶ Förordning (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd, § 10

innebär att organisationernas kompetens kan användas i beredning och samråd på ett bättre och tydligare sätt.

2.5. Kulturplanerna

Enligt regeringsuppdraget ska Kulturrådet se över om de regionala kulturplaner som lämnas till myndigheten som underlag för statens bidragsgivning kan utformas mer ändamålsenligt och om giltighetstiden för planerna bör förlängas.

Kulturrådet föreslår att:

- **Statens krav på kulturplanerna förtydligas genom föreskrift**

Kulturrådet föreslår att statens krav på kulturplanerna i egenskap av ansökningshandling förtydligas genom föreskrift. En reglering genom föreskrift skulle bland annat minska den administrativa resursåtgången, förenkla statens styrning och tydliggöra målen för de statliga medlen i modellen. Ett förslag till föreskrift finns i bilaga 1.

- **Giltighetstiden för kulturplanerna förlängs till fyra år**

Kulturrådet föreslår att kulturplanerna som regel bör omfatta fyra år, och att de ska uppdateras en gång mellan varje ordinarie val till regionfullmäktige. Detta skulle skapa bättre samordning med mandatperioden och med andra regionala strategier, och minska den administrativa belastningen för regioner och involverade parter.

2.5.1. Bakgrund till förslag om föreskrift

Nedan presenteras Kulturrådets skäl för att delvis förändra styrningen av kulturplanerna.

2.5.1.1. Kulturplanerna bör fortsatt utformas av regionerna

Förslaget innebär att statens styrning av kulturplanerna begränsas till att tydliggöra villkoren för statens delfinansiering av regional kulturverksamhet. Övriga delar av kulturplanerna samt dialogen mellan stat, region och kommun föreslås inte regleras i författning.

Kulturrådets uppfattning är att ansvaret för kulturplanen fortsatt bör ligga hos regionen, som också beslutar om dess innehåll. Kulturrådet har noterat att planerna över tid utvecklats till mer strategiska dokument med ett bredare innehåll än vad som krävs för att fördela statsbidraget inom kultursamverkansmodellen. Denna utveckling har enligt Kulturrådet varit positiv, då den stärkt kulturområdet och bidragit till att lyfta kulturfrågorna i den regionala kontexten. Det finns därför goda skäl att fortsatt låta den ansvariga parten avgöra planens utformning.

Regionala variationer i planerna är i linje med modellens syfte. Samtidigt kan en allt för stor variation medföra ökade administrativa krav på staten inför fördelning av statsbidrag till regionerna. Detta innebär behov av kompletteringar och förtydliganden från regioner, vilket medför ett visst merarbete för Kulturrådet. Det

finns skäl att anta att den administrativa processen kan förenklas genom att standardisera delar av kulturplanerna som används för statens bidragsfördelning. Samtidigt finns en risk att detta sker på bekostnad av systemets flexibilitet och den regionala kontrollen över kulturplanerna.

Kulturrådet har i arbetet med detta uppdrag noterat att regionernas inställning till standardisering av delar av kulturplanen varierar avsevärt. Vissa regioner ser en gemensam struktur eller mall för vissa delar av planen som en förenkling, medan andra regioner tydligt motsätter sig sådana förändringar med hänvisning till att planen är en regional angelägenhet. Mot bakgrund av detta menar Kulturrådet att formella krav på planernas utformning bör ställas återhållsamt, med hänsyn till det regionala åtagandet för planen i sin helhet.

2.5.1.2. Styrning bör ske genom föreskrift

Nuvarande reglering av kulturplanerna utgår från förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet som, av Kulturrådet, har kompletterats med en riktlinje som beskriver myndighetens arbete med kultursamverkansmodellen. Denna konstruktion är inte optimal, eftersom riktlinjer främst är avsedda att styra myndighetens interna hantering av bidrag – inte att reglera tillämpningen av en förordning. Detta innebär att riktlinjen är onödigt komplex och delvis fokuserar på arbetssätt snarare än att styra mot och ge vägledning i linje med statens mål för modellen.

Kulturrådet föreslår att kraven på en plan, som underlag för statens bidragsgivning och regionens ansökan till staten, bör tydliggöras genom föreskrift. En reglering genom föreskrift skulle tydliggöra målen för de statliga medlen i modellen, minska den administrativa resursåtgången och samtidigt förenkla statens styrning. Förändringen skulle bidra till:

- Ökad effektivitet
- Ökad transparens – regionalt mandat
- Mer fokus på de finansierade verksamheterna
- Mer fokus på kulturpolitisk måluppfyllelse

Effektiviteten antas öka genom att föreskriften anger de formella krav som måste vara uppfyllda för att en region ska kunna fördela statsbidrag. Målsättningen bör vara att en plan kan verka under en planperiod utan förändring. Regionernas årliga framställanden om finansiering bör kunna utgöras av så kallad negativ rapportering, det vill säga att endast större eller principiella förändringar i planens genomförande behöver rapporteras till Kulturrådet, utöver det samlade medelsbehovet för kommande år.

Ökad transparens uppnås genom att planen ska innehålla de uppgifter som behövs för att uppfylla förordningens krav. Till exempel ska det anges vilka verksamheter som avses få statligt stöd under planperioden. Detta ökar möjligheten för allmänheten och andra intressenter att få en bild av hur det regionala kulturarbetet fortskrider. Den ökade transparensen gynnar också de regionala kulturverksamheter som omfattas av modellen, bland annat genom att de kan förvänta sig kontinuitet i stödet under planperioden och att behovet av regionspecifika ansökningsförfaranden minskar.

Idag öppnar Kulturrådet för olika, mer eller mindre formella, förändringar i planerna genom att acceptera kompletteringar och tillägg i planerna i de årliga framställandena till Kulturrådet. I praktiken utgörs alltså idag en kulturplan av den av regionen fastställda planen och de kompletteringar som lämnats till Kulturrådet i samband med de årliga framställningarna om finansiering. Det gör det svårt för en utomstående att få en tydlig bild av vilken plan som faktiskt gäller i relation till den statliga finansieringen.

I avsnitt 2.2 lämnar Kulturrådet ytterligare förslag på hur kraven på kulturplanerna kan ändras med anledning av förändring av kommunernas roll.

2.5.2. Bakgrund till förslag om förlängd giltighetstid för kulturplanerna

Kulturrådet uppfattar att det finns bred enighet om att kulturplanernas giltighetstid i normalfallet bör vara fyra år. Det skulle skapa bättre samordning med mandatperioden och med andra regionala strategier. För att säkerställa aktualitet bör en uppdatering av planen ske en gång mellan varje ordinarie val till regionfullmäktige.

Förändringen minskar den administrativa belastningen genom att kulturplaneprocesserna sker mindre frekvent. Samtidigt tydliggörs att uppdateringen endast behöver omfatta de delar av planen som bedöms vara i behov av förändring.

3. Förutsättningar för samverkan

Enligt regeringsuppdraget ska Kulturrådet belysa exempel på utvecklad samverkan och utvecklade samarbeten över region- och kommungränser samt mellan regioner och kommuner och de möjligheter och eventuella hinder som finns idag för samverkan och samarbete.

Kulturrådet har samlat in aktuella exempel på samverkan från regionerna, dels i samband med de årliga regionala dialogerna, dels genom att be regionerna skicka in exempel på utvecklad samverkan. Kulturrådet har även kunskap om ett antal etablerade och över en längre tid framgångsrika samarbeten. Kulturrådet har dock inom ramen för detta uppdrag inte kunnat genomföra en heltäckande undersökning av förutsättningar för samverkan, eller för den delen på alla aktuella samarbeten och samverkansprojekt mellan olika aktörer inom kultursamverkansmodellen. Däremot går det att identifiera vissa faktorer som kan förknippas med förbättrad samverkan, och på samma sätt går det att se tydliga faktorer som utmanar samverkan och samarbete.

3.1. Förutsättningar och hinder för samverkan och samarbete

I *Staten och kommunsektorn - samverkan, självstyrelse, styrning*⁷ betonas att vissa förutsättningar behöver vara på plats för att samverkan ska vara framgångsrik. Tydliga uppgifter eller uppdrag från beställaren och att frågan tydligt kopplar till berördas kompetens. Andra viktiga faktorer är att det finns ett behov av att samverka, att målet med samverkan, förväntningarna och roll- och ansvarsfördelningen är tydlig. Kulturrådets bedömning går helt i linje med dessa resonemang.

Det kommunala självstyret är en annan given omständighet som måste beaktas vid samverkan i offentlig sektor. Ällogganden för kommuner och regioner ska enligt grundlagen meddelas genom lag eller efter bemyndigande i lag.⁸ För att säkerställa kommuners och regioners medverkan i en viss verksamhet krävs således lagstiftning, även om en viss generell skyldighet att samverka regleras redan i förvaltningslagen.⁹

Andra förhållanden som lyfts fram som förutsättningar för samverkan i utredningen om statens samverkan med kommunsektorn är struktur, regelbundenhet och förutsägbarhet i kontakterna. Samverkan kräver även förståelse för det gemensamma uppdraget och att syftet med samverkan och varandras olika uppdrag och förutsättningar är tydligt.

I utredningen identifieras även ett antal hinder för samverkan. Dessa är delvis motsatser till de gynnsamma förutsättningarna. Med otydliga mål, roller och förväntningar försvåras samverkan.

---

⁷ SOU 2024:43

⁸ 8 kap. 2 § regeringsformen.

⁹ I Förvaltningslagen (2017:900) 8 § framgår att en myndighet ska samverka med andra myndigheter inom sitt verksamhetsområde.

3.1.1. Angivna hinder för samverkan

Kulturrådet har efter samråd med kommuner, regioner och regionala kulturverksamheter identifierat ett antal upplevda hinder för samverkan. Dessa är påfallande ofta av mjuk karaktär, av typen att det är oklart vad samverkan syftar till, eller att den egna organisationen inte blir lyssnad på i dialog och samverkan, eller att modell och roller i denna är otydlig.

Ett sätt att hantera dessa hinder är att öka tydligheten och målen med samverkan, vilket Kulturrådet menar att förslagen i denna rapport gör. Medelsanvändningen är exempelvis en återkommande fråga i olika samverkansfora där staten kan bli tydligare med att det tillsvidare är modellens utpekade konst- och kulturområden som är aktuella för statlig finansiering, liksom att statens finansiering av det fria kulturlivet inte kommer att delegeras inom modellen. Genom uppdelningen i samverkansområden kan vissa frågor avföras från ett samverkansområde vilket bidrar till en ökad tydlighet.

En annan typ av hinder för samverkan som lyfts är mer institutionella. Det anges att det kan vara svårt för till exempel kommunala kulturverksamheter (i eller utanför modellen) att samarbeta interkommunalt, särskilt över länsgränser. Kulturrådet har inte närmare analyserat dessa hinder. Men det går att konstatera att det är vanligare med gränsöverskridande samarbeten inom andra områden än kulturen. Det skulle vara värt en närmare analys om det går att underlätta samverkan mellan kommuner i olika regioner kring en eller flera regionala kulturverksamheter.

En brist i samverkan, snarare än ett hinder för samverkan, som framförs frekvent till Kulturrådet är att det saknas en välfungerande nationell politisk dialog där uttalat kulturpolitiska frågor kan hanteras. Kulturrådet har både i denna rapport och i andra sammanhang framhållit att myndigheten skulle kunna axla ett större ansvar för att utveckla den dialogen, om regeringen vill ge det i uppdrag till Kulturrådet.

3.1.2. Samverkan i kultursamverkansmodellen

Alla regionala kulturverksamheter som finansieras inom modellen är ett resultat av samverkan mellan parterna i systemet. Dessa verksamheter binder nästan alla statliga medel som avsätts i samverkansmodellen.

Inom Kultursamverkansmodellen pågår kontinuerligt samarbeten av och med de samfinansierade regionala kulturverksamheterna. De samarbetar över kommun-, region- och nationsgränser i nätverk och branschorganisationer, turnerar föreställningar och utställningar och arbetar i utvecklingsprojekt, ofta delfinansierade med Kulturrådets utvecklingsbidrag. Denna, ordinarie, kollegiala samverkan tenderar att tas för given och inte redovisas i sammanställningar som denna. Kulturrådet påpekar detta i linje med vad som sägs i avsnitt 1.8 *Verksamheterna i fokus*, om att de kulturpolitiska effekterna uppstår i de finansierade verksamheterna.

3.1.3. Exempel på interregionala samarbeten

Regeringen valde tidigt att lyfta interregionala samarbeten som en prioritering för kultursamverkansmodellen. Samarbeten mellan regioner har pågått under lång

tid och en av ambitionerna med kultursamverkanmodellen var att främja denna typ av samarbeten. Det finns olika behov av olika typer av regionöverskridande samverkan i olika delar av landet. Av den anledningen kan det vara vanskligt att tala om att samverkan skulle komma till stånd i olika delar av landet.

Samarbete och samverkan mellan regioner kan delas in dels i samverkan på strategisk nivå, dels i samarbeten kring regionala kulturverksamheter.

Den interregionala samverkan som integrerats mest inom kulturområdet är de sydliga regionernas Regionsamverkan Sydsverige.¹⁰ Det är en formaliserad samverkan inom flera sektorsområden¹¹. Samarbete sker både på politisk- och tjänstepersonnivå. Till viss del har även medelsfördelning delegerats till den interregionala nivån. Kulturrådet menar att samverkan haft betydelse både på strategisk nivå och för samarbete mellan de regionala kulturverksamheterna i området.

Inom de i Regionsamverkan Sydsverige ingående regionerna finns ett antal gränsöverskridande samarbeten i form av regionala kulturverksamheter, till exempel Filmregion sydost, Regionteatern Blekinge-Kronoberg, Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg och Share Music and Performing Arts (även i samverkan med Västra Götalandsregionen).

I de nordliga länen samverkar regionerna i Kultur i Norr. Detta samarbete är väletablerat och regionerna har gemensamt identifierat utmaningar och prioriterade områden på kulturområdet. Bland de prioriterade områdena finns Urfolket samernas kultur, KKB och arrangörsfrämjande åtgärder. De nordliga regionerna samverkar/samarbetar dessutom om viss regional kulturverksamhet, som i kommunalförbundet Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD).

Samverkan finns vidare i etablerad i Mellansverige även om samverkan här inte är lika djup eller formaliserad som i syd. Här noteras dock att det finns ett antal interregionala utvecklingsområden, till exempel kopplat till beredskap. Region Västmanland och Region Örebro län har gemensamt (delfinansierat av Kulturrådet) bedrivit utvecklingsprojekt om kreativa noder på landsbygden.

3.1.4. Exempel på samverkan mellan region och kommun

Regionerna vittnar om en mängd olika välfungerande samarbeten mellan kommun och region. Kulturrådet har valt att lyfta fram ett urval samverkansprojekt som visar på ett tydligt syfte och mål med samverkan. Aktörernas respektive roll och ansvar har varit tydlig med det gemensamma uppdraget i fokus, vilket Kulturrådet bedömer har varit framgångsrikt.

Noder i Blekinge

I region Blekinge pågår ett arbete med och etablering av kommunala noder för olika konst- och kulturområden. Exempelvis Karlshamn för scenkonst, Olofström för litteratur och Ronneby för bildkonst. Noderna samfinansieras av region och kommun vilket ger ett tydligt gemensamt fokus och gemensamt ansvar för den

---

¹⁰ <https://regionsamverkan.se/#>

¹¹ Infrastrukturplanering, kollektivtrafik, kultur och regional utveckling.

regionala kulturen. Samverkan ökar kommunernas engagemang och ger kommunerna möjlighet att utvecklas utifrån sina respektive förutsättningar. Kunnandet, kompetensen och infrastrukturen som skapas i varje nod är till för kulturskapare, föreningar och kommuner i hela länet.¹²

Mötesplats ung kultur

Region Jämtland Härjedalen lyfter verksamheten "Mötesplats för ung kultur" ett samarbete mellan Region Jämtland Härjedalen och Östersunds kommun. *Mötesplats för ung kultur* var ett treårigt utvecklingsprojekt med medel från Kulturrådet och Region Jämtland Härjedalen i samarbete med Östersunds Kommun. Från och med 1 januari 2025 är *Mötesplats ung kultur* en del av den ordinarie verksamheten inom Kulturutveckling, Region Jämtland Härjedalen och samfinansieras med Östersunds kommun. *Mötesplats för ung kultur* har målsättningen att skapa en trygg kreativ plats för unga, där man utvecklas, tas på allvar och ges möjlighet att pröva olika konstnärliga uttryck. Ungdomarna får påverka innehållet och får möjlighet att visa upp sig och sina verk på utställningar, konserter och filmvisningar. *Mötesplats för ung kultur* är ett exempel på samverkan med en tydlig målsättning sprunget ur ett behov som delas av samverkansparterna. Dessutom är projektet utformat på ett sådant sätt att samverkansparterna bidrar med relevant kompetens och resurser.

Triennalen

Region Västernorrland framhåller samverkan kring Triennalen, en samtidskonstfestival i Västernorrland som är ett samarbete mellan konstfrämjandet, regionen och flera kommuner. Samarbetet är delvis finansierat av Kulturrådet. Triennalen bidrar till att stärka infrastrukturen för bild- och formområdet där både kommunala institutioner, regionala museiverksamheten och civilsamhällets aktörer är viktiga delar. Alla kommuner i länet har visningsplatser så som konsthallar eller del av bibliotek. Triennalen ökar kunskapen hos kommunerna och stärker strukturer och samverkan genom bland annat främjande och nätverk. Projektet är ytterligare ett exempel på behovet att gå samman för att förmera befintliga resurser till en större helhet. I det här projektet skulle ingen av parterna själva kunnat åstadkomma en samtidskonstfestival i samma omfattning och med samma kvalitet. Tillsammans har de dock både resurser och kompetens för att genomföra Triennalen.

Bibliotekssamverkan i Västmanland m. fl.

Region Västmanland framhåller bland annat samarbetet mellan region och kommunerna på biblioteksområdet. Region Västmanland har sedan 2019 en utökad mediasamverkan. Bibliotekslagen pekar på likvärdig tillgång till litteratur, vilket syftar till att säkerställa en likvärdig tillgång till bibliotekstjänster för alla i Sverige, oavsett var man bor eller vilken bakgrund man har.

Samarbetet i Västmanlands län innebär att de tio kommunerna samt Region Västmanland har en gemensam katalog för de samlade mediebeståndet och en webb. Invånarna får tillgång till det samlade mediebeståndet på alla folkbibliotek i Västmanlands län genom att medier fraktas mellan kommunerna. Transporterna

---

¹² Regional kulturplan för Blekinge 2022-2025

bekostar Region Västmanland. Genom den gemensamma webbplatsen för folkbiblioteken i Västmanlands län får även invånarna tillgång till fler tjänster och aktiviteter på folkbiblioteken. Den fördjupade samverkan har lett till att underlätta samarbeten och delning av kompetens inom fler områden. Mediesamverkan blir en arena för utveckling av hela folkbiblioteksverksamheten.

Liknande mediesamverkan finns i 15 regioner men skiljer sig åt, till exempel vad gäller den regionala rollen och medverkan. Regionbibliotek samverkar även kring olika områden och sakfrågor samt att det finns många olika interkommunala samarbeten mellan folkbibliotek.

Nova K

Nova K är ett interregionalt projekt som finansieras av ESF-rådet, Region Norrbotten och Region Västerbotten. I projektet ingår 20 kulturskolor från de två länen. Syftet är att utforska metoder för fjärrundervisning och teknisk struktur samt ta fram samverkansavtal i och mellan kulturskolor. På så sätt har även kommunerna en viktig roll i projektet. Projektet ska bland annat göra att lärare får bättre förutsättningar att verka i glesbygd, samt att barn och unga som bor i glesbygd ska få bättre tillgång till ett bredare utbud, oavsett kommunstorlek eller demografi. Projektet springer ur ett tydligt behov. De kommunala kulturskolorna har inte själva möjlighet att erbjuda ett brett utbud eller bemanna med rätt kompetens. Genom att gå samman och utforska alternativa metoder där de både delar på projektkostnaderna och på sikt kommer vara en del av lösningar gynnas barn och unga i både Norrbotten och Västerbotten.

3.2. Utvecklingen av kultursamverkansmodellen kan bidra till stärkta förutsättningar

I ovan nämnda exempel kan Kulturrådet notera att flera nyckelfaktorer varit på plats. Det har funnits ett behov av att samarbeta för att samla kompetens och resurser till en gemensam större helhet, samarbetet har huvudsakligen genomförts av jämbördiga parter och där förväntningarna, roll- och ansvarsfördelningen varit relativt tydliga. Uppdragen har i de flesta fall kommit från politiskt håll och ibland har det funnits föregångare inom andra politikområden som kunnat visa vägen.

Kulturrådet anser att de förslag som lagts i denna rapport avseende utveckling av samverkan inom två områden kan bidra till en mer fokuserad samverkan och dialog, inriktad på kulturpolitisk måluppfyllelse. Till viss del kan tydliggörandet av samverkansområdena också avhjälpa hinder för samverkan. Till exempel genom att tydligare syften för samverkan och dialog ger mer realistiska förväntningar på utfallet av dialogen, och en möjlighet att förbereda samverkan och dialog på ett rimligt sätt inom respektive organisation.

Inom samverkansområdet för finansiering och utveckling av regionala kulturverksamheter finns åtminstone ytligt sett en enkel logik och tydlig vinst för de samverkande parterna, nämligen påverkan på finansieringen av modellens kulturverksamheter, uppdrag till de regionala kulturverksamheterna och måluppfyllelse bland dessa.

I *samverkansområdet för kulturpolitisk måluppfyllelse*, är incitamentsstrukturen komplex, och Kulturrådet har erfarit att det kan vara utmanande att i vissa fall ringa in vad samverkan har för syfte. Syftet kan variera beroende på region och de regionala och lokala förutsättningarna. Kulturrådet menar dock att det finns en bred efterfrågan på dialog med myndigheten i regioner och kommuner.

4. Förslag på förändringar i förordning

Kulturrådet föreslår nedan justeringar i förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Några av justeringarna är nödvändiga för att kunna tydliggöra kommunernas roll, ansvar och betydelse i kulturplanen, och för att ändra planperioden till fyra år. Dessutom föreslås några mindre ändringar av mer redaktionell karaktär, som Kulturrådet tidigare identifierat.

Lydelse:	Föreslagen lydelse:
<p>4 § Fördelningen av statsbidraget ska bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.</p>	<p>4 § Fördelningen av statsbidraget ska bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.</p>
<p>5 § Med regional kulturplan avses en beskrivning av de prioriteringar som regionen vill göra i fråga om regional kulturverksamhet som avses få statligt stöd, prioriteringarnas förhållande till de nationella kulturpolitiska målen samt uppgifter om planerad statlig, kommunal och annan finansiering av verksamheterna.</p>	<p>5 § En regional kulturplan tas fram och beslutas av regionen. Planen ska innehålla uppgifter om vilka regionala kulturverksamheter som avses få statsbidrag, de regionala prioriteringarna för dessa, prioriteringarnas förhållande till de nationella kulturpolitiska målen samt planerad regional och kommunal finansiering av dessa verksamheter för planperioden.</p> <p>Planen ska avse fyra år och uppdateras en gång mellan varje ordinarie val till regionfullmäktige. Uppdateringen ska endast avse de delar som behöver ändras eller kompletteras.</p>
<p>6 § En region får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om en regional kulturplan har upprättats av regionen och kulturplanen överensstämmer med denna förordning och de föreskrifter som meddelas med stöd av denna förordning.</p> <p>Planen ska avse tre år, om det inte finns särskilda skäl för annat.</p>	<p>6 § En region får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om en regional kulturplan har upprättats och planen överensstämmer med denna förordning och de föreskrifter som meddelats med stöd av denna förordning.</p> <p>Med kulturplanen som grund beslutar Statens kulturråd om det statsbidrag som regionen ska fördela.</p>

<p>7 § Regionen ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Med kulturplanen som grund beslutar Statens kulturråd om det statsbidrag som regionen ska fördela. Förordning (2019:1082).</p>	<p>7 § Regionen ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med de kommuner i länet som är huvudmän för kulturverksamhet som enligt planen ska få statsbidrag, samt efter samråd med övriga berörda kommuner. Samråd ska även ske med länets professionella kulturliv och det civila samhället.</p>
<p>9 § Regionen får endast lämna statsbidrag till sådan verksamhet som också får bidrag från region, kommun eller annan huvudman.</p>	<p>9 § Regionen får endast lämna statsbidrag till sådan verksamhet som också får bidrag från region eller kommun.</p>

4.1. Kommentarer till förslagen

4 § Kulturrådet föreslår att ordet "ökade" stryks ur paragrafen, eftersom syftet med denna är att klargöra att regionen har möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Dagens lydelse kan uppfattas som utrymmet för de regionala variationerna ska vara ökande över tid.

5 § Syftet med förslaget är att klargöra definitionen av kulturplanen. Dels att det är regionen som ansvarar för att ta fram och besluta om en regional kulturplan, och att regionen i detta arbete har en stor frihet att behandla de områden som anses vara relevanta, dels att slå fast att planen samtidigt utgör grunden för statens fördelning av statsbidrag till regionala kulturverksamheter. Det senare syftet ställer vissa krav på uppgifter som måste finnas i planen. Därför föreslår Kulturrådet vidare att stadganden om kulturplanens längd och villkoren för uppdatering av denna flyttas till 5 § från den 6 §, för ökad tydlighet.

Att normaltiden för en regional kulturplan bör vara fyra år uppfattar Kulturrådet att det råder konsensus om. Kravet om uppdatering en gång mellan varje val till regionfullmäktige innebär dels att formuleringen sammanfaller för hur andra regionala planer uppdateras (RUS), dels innebär det att kravet på administrativ resursåtgång minskar något vid en uppdatering av kulturplanen. Det är inte nödvändigt att varje gång ta fram en helt ny plan, utan det kan räcka med att uppdatera de delar i en plan som inte längre är aktuella eller som regionen i övrigt anser vara i behov av uppdatering.

Uppgifterna om den planerade regionala och kommunala finansieringen kommer inte att behöva vara exakta. Denna del föreslås preciseras i föreskrift.

6 § Förslaget till förändring innebär att de delar som reglerar kulturplanens längd och hur en kulturplan uppdateras flyttas till 5 § som definierar kulturplanen. Kulturrådet menar att detta gör förordningen tydligare avseende statens krav på kulturplanerna.

9 § Kulturrådet föreslår att statens bidrag endast får lämnas till regionala kulturverksamheter som också får bidrag av region eller kommun. Denna förändring bedöms få mycket liten effekt, eftersom det i dagsläget inte förekommer någon regional kulturverksamhet som endast får bidrag från staten och annan huvudman. Observera att detta inte påverkar möjligheten att lämna bidrag beroende av huvudman eller organisationsform, det blir alltså fortsatt möjligt att ge en verksamhet som bedrivs i förenings- eller bolagsform statsbidrag, oberoende av om dessa har huvudmän skilda från region och kommun.

5. Genomförande av förslagen

Kulturrådet menar att de förslag som presenteras i denna rapport kan genomföras löpande i dialog med framför allt regionerna. Förändringar i arbetssätt behövs framför allt i kulturplanearbetet, men kraven på nya arbetssätt bedöms inte vara stora, och borde vara ganska enkla att inkorporera i nuvarande arbetssätt utan allt för stor omställning. En relativt snabb behandling av dessa ändringar skulle innebära att planer enligt den nya strukturen kan tas fram tidigare.

Andra förslag, som till exempel kommunernas roll i dialoger och utveckling av samverkan bör kunna inkorporeras i befintliga arbetssätt och i befintlig dialogstruktur. Detta leder till att den befintliga strukturen delvis måste förtydligas. Men eftersom förslagen ligger relativt nära den riktning utvecklingsarbetet inom modellen som genomförts de senaste åren tagit, bör inte heller denna anpassning kräva allt för stor omställning.

5.1. Kulturplaner

Som sägs ovan kräver förslagen om en ökad roll, betydelse och ansvar för kommunerna i kulturplanearbetet en justering av förordningen (2020:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet för allt helt kunna implementeras, justeringarna av kulturplanen som ansökningshandling till statens medfinansiering blir på samma sätt beroende av denna förordningsuppdatering.

Det innebär att beroende på när det är möjligt för Kulturrådet att utfärda föreskrifter för kulturplanerna kan ett läge uppstå där det tas fram nya kulturplaner enligt det äldre systemet under tiden mellan att denna rapport lämnas och ett nytt regelverk blir gällande. Det innebär att det kan ta ett antal år innan förändringen är helt genomförd i alla regioner. Kulturrådet bedömer att detta inte påverkar varken samverkan eller måluppfyllelse i särskilt hög grad.

5.2. Dialog och samverkansytor

Förslagen innebär att det definieras två olika samverkansområden inom kultursamverkansmodellen. Kulturrådet menar att det i stort sett borde vara möjligt att anpassa befintliga dialoger och samverkansytor efter denna samverkanslogik, behovet av samverkansytor ökar alltså inte, men deltagandet förändras till viss del. Principen bör naturligtvis vara att de som har en roll/uppgift i en viss samverkanssituation bereds möjlighet att delta. Till stor del har Kulturrådet och regioner tillsammans med kommuner redan testat upplägg som skulle kunna renodlas.

Idag brukar Kulturrådet säga att myndigheten driver/tillhandahåller följande dialog- och samverkansytor

- Regionala dialoger inklusive regionala avstämningar

Digitala eller fysiska besök mellan Kulturrådet (ibland tillsammans med part i samverkansrådet) och region. Ibland deltar delvis regionala verksamheter och/eller kommuner i samtalen. 1- 2 gång årligen.

- Rundabordssamtal

Ett eller två samtal årligen om kulturpolitiskt angelägna frågor. Digitalt eller fysiskt (oftast i Stockholm). Traditionellt en mindre grupp av samverkansrådets parter och de regionala kulturförvaltningarna (strategisk nivå).

- Samverkanskonferens

Årlig konferens med hela samverkansrådet, regionala kulturförvaltningar, kulturdepartementet brukar vara representerade av statssekreterare eller minister. Till delar av programmet brukar bredare inbjudningar gå ut, till civilsamhällesaktörer till exempel. 1 gång per år.

I detta förslag föreslås att ytterligare ett fora tillkommer

- Formaliserad dialog med intressenter och civilsamhället, en gång årligen

Detta kan genomföras inom ramen för etablerad struktur, som ett rundabordssamtal eller liknande. Eventuellt som separat fora.

Dessutom finns den *nationella dialogen*, en politisk dialog som ägs av den politiska ledningen.

6. Genomförda möten

Kulturrådet har strävat efter att så långt som möjligt inhämta synpunkter och diskutera förutsättningar för uppdraget och kommande förslag med regioner, kommuner, samverkansrådets parter och övriga intressenter. Ett antal fysiska möten har hållits på plats i Kulturrådets lokaler i Stockholm, varvat med digitala möten för ökad tillgänglighet. Kulturrådet har även mottagit skriftliga synpunkter på uppdraget och modellens utveckling från ett antal aktörer.

Arbetet startade med ett rundabordssamtal med de regionala kulturförvaltningarna. Därefter har Kulturrådet bjudit in till ett antal möten, och dessutom försökt att svara på och delta i diverse sammanhang efter förfrågningar. Sammantaget har åtminstone ett 20-tal möten av betydelse hållits inom ramen för arbetet. Nedan listas större möten som genomförts.

- 2025-03-27 Rundabordssamtal regionala kulturchefer
- 2025-04-28 Workshop med inbjudna "regionala dragare"
- 2025-05-16 Möte med storstadskommunerna
- 2025-06-16 Hearing med kommuner som är huvudmän
- 2025-06-17 Hearing med intressenter
- 2025-09-11 Samråd, Samverkanskonferens

Dessutom har två möten i samverkansrådet ägnats åt uppdraget, Kulturrådet har informerat samtliga intresserade kommuner via SKRs webbsända nyhetsfora.

Kulturrådet har medverkat vid ett antal möten, efter inbjudan för att presentera arbetet med uppdraget, bland annat i Region Jämtland Härjedalen och Göteborgsregionens kultur och fritidschefsnätverk, i Nämnden för Hemslöjdsfrågors nätverk och i andra sammanhang.

Arbetet har stämts av med SKR vid ett flertal tillfällen. Kulturrådet har vid två tillfällen haft avstämning med Myndigheten för kulturanalys om uppdraget, med särskilt fokus på uppföljningen. Kulturrådet har även inhämtat synpunkter från regioner, vid det årliga mötet med användarnätverket för kulturdatatabasen.

Bilaga 1. Förslag till föreskrift

Förslaget bifogas som information till regeringen och andra intressenter i kultursamverkansmodellen. Notera att Kulturrådet inte kan utfärda föreskriften utan att förändringar gjorts i förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, och föreskrivet samråd med relevanta aktörer.

Förslag till föreskrift gällande Kultursamverkan

1 § Ändamål

Denna föreskrift klargör villkoren för Statens kulturråds beslut om fördelning av statsbidrag enligt förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Särskilt regleras de regionala kulturplanernas funktion som underlag för statsbidragsfördelning.

2 § Syfte

Staten fördelar statsbidrag inom kultursamverkansmodellen med syfte att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås, ge utrymme för regionala prioriteringar och variationer samt främja en god tillgång för invånarna till:

- professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
- museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete,
- biblioteksverksamhet samt läs- och litteraturfrämjande arbete,
- professionell bild- och formverksamhet,
- regional enskild arkivverksamhet,
- filmkulturell verksamhet, och
- främjande av hemslojd.

3 § Regional kulturplan

En regional kulturplan beslutas av regionen.

Statsbidrag kan fördelas om planen är upprättad och överensstämmer med förordning och denna föreskrift.

4 § Kulturrådets prövning

Statens kulturråd avgör om en regional kulturplan uppfyller kriterierna för statsbidragsfördelning.

5 § Planens innehåll

Planen ska tydligt ange:

- Vilka regionala kulturverksamheter som ska få statsbidrag.
- Hur regionala prioriteringar relaterar till nationella kulturpolitiska mål.
- Vilka verksamheter som samfinansieras eller delfinansieras av kommuner och vilka kommuner som berörs.
- Hur planen har beretts i samverkan med berörda kommuner.

När planen godkänts av Kulturrådet ska regionen oavkortat förmedla statsbidraget till de regionala kulturverksamheter som tagits upp i planen.

6 § Ändringar i kulturplan

Regionala kulturverksamheter kan läggas till eller tas bort i samband med uppdatering av kulturplanen.

Förändringar bör föregås av:

- Dialog med Kulturrådet
- Samråd/samverkan med berörda kommuner

7 § Regional kulturverksamhet

En regional kulturverksamhet är en konst- eller kulturverksamhet som uppfyller följande krav:

- Verksamheten har eller planeras få ett regionalt uppdrag som finansieras med statsbidrag och i de flesta fall regionala bidrag.
- Verksamheten ska främja länets invånares tillgång till ett eller flera konst- och kulturområden enligt 2 §.

Därtill kan verksamheten omfatta:

- Länsöverskridande samarbeten.

8 § Årlig framställan

För statsbidragsfördelning ska regionen årligen lämna:

- Kort redogörelse för genomförandet av gällande kulturplan.
- Fokus på avvikelser av betydelse i finansiering och övriga förutsättningar.
- Samlat behov av statligt stöd för finansiering av kulturplanen.
- Övriga uppgifter som Statens kulturråd behöver för beredning.

9 § Villkor, redovisning och uppföljning

Statens kulturråd lämnar årligen instruktioner för redovisning av statsbidraget i särskild ordning.

2025

Kulturrådet
Box 27215, 102 53 Stockholm
Besök: Borgvägen 1-5
Tel: 08 519 264 00
E-post: kulturradet@kulturradet.se

© Statens kulturråd 2025
ISBN: 978-91-89748-50-7

kulturradet.se